

Усе почалося, коли мама закричала.

Я подумав, вона побачила скорпіона, та коли дістався кухні, мама розмахувала над головою листом і босоніж витанцьовувала колами. Після того, як я рік просидів удома, мене знову приймуть до школи. Вловили? *Приймуть*. Тобто хтось *дозволить* мені вчитися. Дурість! Хто взагалі дав право дорослим усе вирішувати? Але річ тут ось у чому: я не хотів іти до якоїсь нудної приватної школи «Святого Духа», де за мною суворо надзиратимуть черниці. І точно не бажав, щоб мене аж із пустиря забирав мікроавтобус «Святого Духа». Моя зупинка була останньою, а це означало, що автобус, напевно, прибуватиме повнісінький. А *повнісінький* — то щонайменше з десятків цікавих очей.

Я всміхнувся мамі, бо та видавалася щасливою. Вона цілими днями доглядала за хворими в них удома, а ще дозволяла жити з нами своєму братові Хондо. Більшість часу той дивиться реслінг по телевізору та їсть пекельно гострі чипси, тож мама нечасто всміхається.

— Але... — я не знав, з чого почати. — Ти казала, що я можу вчитися вдома.

— Рік, — мама досі сяяла. — Ми так домовлялися, пам'ятаєш? Один рік.

Я був достоту певний, що домовлялися ми *не так*, та коли мамі щось засяде в голові, то його вже звідти не виврати. Сперечатися було марно. До того ж я хотів, щоб вона була щасливою. Дуже-дуже щасливою. Тож я швидко кивнув, бо що швидше кивав, то захопленішим здавався. Навіть спромігся на ще одну усмішку.

— Коли?

Був вересень, а це означало, що я вже пропустив цілий навчальний місяць.

— Почнеш завтра.

Дідько!

— Може, я почав би у січні?

Еге ж, мене можна назвати неабияким оптимістом.

— Це дивовижна можливість, Зейне, — похитала головою мама.

— Хіба приватна школа не дорога?

— Тобі дали стипендію. Глянь! — вона махнула листом як доказом.

Ох.

Мама охайно склала листа:

— Ти був у черзі, відколи...

Вона не завершила, але це було й не потрібно. Відколи означало день, коли цей довбень у колишній школі — довбень, чиє обличчя випалене в моєму мозку — витер мною підлогу, і я поклявся, що ноги моєї більше ніколи не буде в жодному «навчальному закладі».

— А як же міс Каб? — спитав я. — Їй потрібна моя допомога. Як я купуватиму Розі корм, якщо не працюватиму?

Моя сусідка міс Каб (насправді її прізвище Кабальєро, але дитиною я не міг його вимовити, тож прізвисько прижилося)

була сліпою і потребувала помічника для хатніх справ. Ще міс Каб працювала екстрасенсом по телефону, тож я відповідав на дзвінки, перш ніж передати їй слухавку. Так вона здавалася крутішою. Міс Каб доволі щедро мені платила, щоб вистачало на корм Розі, моїй собаці. Розі була боксматинкою (напівбоксеркою, напівдалматинкою) і жерла, як слон.

— Можеш працювати після обіду. — Мама взяла мене за руку. Я ненавидів, коли вона так робила під час наших суперечок. — Зейне, любий, прошу тебе. Цього разу все буде *мехор*¹. Тобі вже тринадцять. Тобі потрібні друзі. Ти не можеш жити тут сам із цими...

Тут означає на вузькій курній дорозі в пустелі Нью-Мексико. Крім двох моїх сусідів, на ній можна зустріти перекотиполе, гримучих змій, койотів, земляних зозуль, висохле річище й навіть згаслий вулкан. Але про це пізніше. Більшість людей дивується, коли дізнається, що в Нью-Мексико так багато вулканів. (Звісно, *мій* вулкан не був звичайним природним явищем, чи не так, боги?)

— Із *цими* — це з ким? — спитав я, хоча й знав, про що вона думає: з *невдахами*.

То що з того, що міс Каб трохи дивна? І кому яке діло, що інший мій сусід, містер Ортіс, вирощує химерні сорти перцю чилі? Це не означає, що вони невдахи.

— Я просто хочу сказати, що тобі треба спілкуватися з однолітками.

— Але мені не подобаються однолітки. І я краще вчуся без учителів.

¹ *Mejor* — краще (ісп.). — Тут і далі примітки перекладачки та редакторки, якщо не зазначено інше. Далі іспанські слова та вислови у виносках не маркуються.

З цим вона посперечатися не могла. Я самотужки вивчив найрізноманітніші речі на кшталт імен генералів Громадянської війни, кількості кровоносних судин у тілі людини та назв зір і планет. Це найбільша перевага неходіння до школи: я був сам собі хазяїном.

Мама скуйовдила моє темне волосся й зітхнула:

— Так, ти геній, але мені не до вподоби, що ти проводиш час тільки з купкою старих.

— Двоє — це не купка.

Мабуть, я сподівався, що мама забуде про нашу угоду. Чи, може, «Святий Дух» (хто взагалі називає так школу?) зникне з лиця землі внаслідок неймовірної катастрофи.

— Мамо, — я посерйознішав і змусив її глянути мені в очі, — ніхто не хоче дружити з виродком.

Я двічі стукнув по землі ціпком. Одна нога в мене коротша за іншу, тож ходжу я дурнувато накульгуючи. Через це діти навішували мені найрізноманітніші прізвиська: Кривовобок, Мак-Каліч, Нога-Шкутильга і, моє найулюбленіше, *Уно*¹ — для здорової ноги.

— Ти не виродок, Зейне, і...

Тільки не це. Мамині очі сповнилися сліз, ніби готові потонути в її смутку.

— Гаразд, піду, — здався я, бо краще вже сотня ненависних очей, ніж пара заплаканих.

Мама випросталася, витерла сльози зворотним боком долоні й сказала:

— Твоя форма — на ліжку, вже випрасувана. І в мене для тебе є подарунок.

¹ *Уно* — один.

Ви помітили, як мама завершувала погані новини приємним? Йї би в мери балотуватися. Сенсу скаржитися на форму не було, хоча від краватки, напевно, буде висип на шії. Натомість я вирішив зосередитися на слові «подарунок» і затамував подих, сподіваючись, що це не вервиця чи щось подібне. Мама підійшла до комода й дістала зав'язану срібною гумкою вузьку коробку завбільшки з парасольку.

— Що це?

— Просто відкрий, — руки в неї тремтіли від захопливого очікування.

Я розпакував коробку, щоб отримати подарунок, на який у нас не було грошей. Усередині, під жужмом брунатного паперу, лежав блискучий чорний дерев'яний ціпок з мідною верхівкою у формі драконячої голови.

— Це... — я примружився, дошукуючи потрібного слова.

— Подобається? — мамина усмішка здатна була осяяти весь світ.

Я покрутив ціпок у руці, зважуючи його, і вирішив, що він гідний воїна, так що це був найкрутіший подарунок у всесвіті.

— Закладаюся, він дорогий.

Мама похитала головою:

— Мені його дала... Минулого тижня помер містер Чан, пам'ятаєш?

Містер Чан був заможним клієнтом, який жив у *гранде*¹ будинку в місті й щовівторка відправляв маму додому з чоу мейном². Ще він був постійним клієнтом міс Каб — саме

¹ *Grande* — великий.

² Китайська страва зі смаженою локшиною.

вона влаштувала маму доглядати за ним. Я терпіти не міг, що мама проводить час із людьми, які от-от помруть. Та, як вона завжди казала, нам треба було їсти. Я намагався їсти менше, але з віком це ставало дедалі складніше. З ростом метр сімдесят п'ять я був найвищим у родині.

Я провів руками по мідній драконячій голові, з рота якої виривалося полум'я.

— Він колекціонував найрізноманітніші речі, — продовжувала мама. — І його донька сказала, що я мушу взяти ціпок. Вона знала, що ти... — мама затнулася. — Вона сказала, що дракон символізує захист.

Отже, мама гадала, що мені потрібен захист. Я почувався доволі жалюгідно, однак знав, що вона сказала це з найкращих поривань.

Я сперся на ціпок. Відчуття були ідеальними, наче його виготовили для мене. Не можу дочекатися, коли ходитиму з цим набагато крутішим ціпком замість мого дурнуватою, простого та брунатного, що так і кричав: «Я — виродок».

— Дякую, мамо. Мені дуже подобається.

— Я подумала, так тобі буде... легше повернутися до школи.

Точно. Легше. Ніщо, навіть цей драконячий ціпок воїна, не полегшить мою долю новачка.

Це провал, і я не уявляв, що може бути ще гірше. Просто капець, як я помилявся.

***

Тієї ночі в ліжку я думав про наступний день. Мій шлунок скрутило вузлами, хотілося перетворитись на первісний бульйон і просочитися в землю. Розі знала, що щось

насувається, бо тихо гарчала й м'яко тицялася мені в долоню. Я попестив білу латку між її обведеними колами очима.

— Знаю, дівчинко, — прошепотів до неї, — але мама здавалася такою щасливою.

Я замислився, що сказав би тато. Звісно, я про це не дізнаюся, бо навіть ніколи його не бачив. Вони з мамою не були одружені, а він звалив ще до мого народження. Мама розповіла мені про батька тільки три речі. Тато був неймовірно вродливим (за її словами). Він походив із Юкатану, що в Мексиці. (Мама була там до мого народження й казала, що море схоже на скло.) А третє? Вона страшенно його кохала. Ну й начхати.

Навколо стояла тиша, чутно було тільки цвіркунів і мій шлунок. Я увімкнув лампу й сів.

На шафі біля ліжка лежала книжка про маянську міфологію, подарована мамою, коли мені виповнилося вісім. То була частина п'ятитомника про Мексику, найкрутіша частина. Я зрозумів, що так мама знайомила мене з татовою культурою, щоб не довелося про нього розмовляти. Книжка мала пошарпану зелену обкладинку з великими золотими літерами: «Втрачені міфи та магія мая». Усередині були кольорові ілюстрації та розповіді про різних богів, королів і героїв. Боги здавалися пречудовими, але ж автори постійно брешуть.

Я розгорнув книжку. На форзаці була зображена маянська маска смерті з розкришеного нефриту, з примруженими очима без повік і квадратними кам'яними зубами, схожими на маленькі надгробки.

Присягаюся, маска мені посміхалася.